

REFERAT			
Prosjekt	Driv – senter for kvinnehelseforskning		
Organ	Faglig strategisk utvalg		
Sted	Rom 437, 4. etg., Armauer Hansens Hus, Haukelandsveien 28, 5009 Bergen	Dato:	10. juni, 2025
		Kl:	08.30-10.00
Organisasjon	Navn	Innkalt	Møtt
Det medisinske fakultet – UiB, leder	Marit Bakke	x	x
Helse Bergen	Vibeke Vold	x	x
Det medisinske fakultet - UiB	Karl Johan Tronstad	x	x
Det medisinske fakultet, UiB	Camilla Krakstad	x	x
Helse Bergen, Det medisinske fakultet, UiB	Jone Trovik	x	x
Det medisinske fakultet, UiB, NORCE	Inger Haukenes	x	x
Helse Bergen, Det medisinske fakultet, UiB	Eva Gerds	x	x
Haraldsplass Diagonale Sykehus	Ida Kristine Sangnes	x	x
Bergen kommune	Trond Egil Hansen	x	x
Høgskulen på Vestlandet	Linn Marie Sørbye	x	x
Brukerrepresentant	Everline Konyo Mjømen	x	x
Observatører:			
Linn J.R. Knudsen	Trond Mohn Foundation	x	x
Ingvild Hestad	Grieg Foundation	x	Meldt frafall
Ronja Trolie	Sanitetskvinnene	x	x
Helen Koldal	Driv medarbeider, Bergen kommune	x	x
Seksjonssjef, Det medisinske fakultet, UiB	Tone Friis Hordvik	x	Frafall
Senterkoordinator, referent	Nina Grytten Torkildsen	x	x

Faglig presentasjon av kvinnehelseforskning

Møtet åpnes med en faglig presentasjon ved Jone Trovik, Professor UiB/ Overlege ved Kvinneklinikken, HUS, medlem av FSU: Hyperemesisforskning ved KK, HUS
-hvorfor og hva?

Hyperemesis Gravidarum (HG) rammer 1- 3% av gravide kvinner og forårsaker alvorlige helseproblemer som dehydrering, elektrolyttforstyrrelser og underernæring, i motsetning til vanlig svangerskapskvalme som rammer 70-80% og fører til redusert livskvalitet uten å medføre risiko for mor eller foster. Forskningen fokuserer på flere sentrale områder: Ernæringsbehandling der enteral ernæring (sonde) generelt anbefales over intravenøs ernæring, noe som ble bekreftet i en studie med 107 pasienter som viste signifikant forbedring av HG. Identifisering av kvinner med HG kan effektivt gjøres ved hjelp av PUQE-spørreskjemaet (Pregnancy Unique Quantification of Emesis), der skåren korrelerer med faktorer som evne til vitamininntak, hyppighet av akutte konsultasjoner og innleggelser, væskeinntak og selvrapportert livskvalitet. En nasjonal registerstudie basert på Norsk Pasientregister, Medisinsk Fødselsregister og Reseptregisteret undersøker hvordan endringer i retningslinjer for antiemetika (kvalmestillende medikamenter) påvirker abortforekomst. SUKK-studien (Svangerskaps Utløst Kvalme Kvantifisering), en prospektiv multisenterstudie med 214 pasienter, gir innsikt i HG-symptomer, behandlingseffekt og pasienters opplevelser, inkludert hvordan tilstanden påvirker livskvaliteten. Funn fra denne og annen forskning har medvirket til veileder for fødselshjelp fra Norsk Gynekologisk Forening. Det ble diskutert GPR15 som en mulig risikofaktor for HG gjennom sin effekt på "kvalmesenteret" i hjernen, samt behovet for å undersøke mødrenes langsiktige risiko for hjerte- og karsykdom etter HG. Kristin Aakres (UiB) arbeid med GPR15 som risikofaktor for hjerte-kar-sykdom peker mot et potensielt område for tverrfaglig samarbeid.

Agenda

Sak 8 - 25 Godkjenning av innkalling og saksliste

Innkalling og agenda ble godkjent uten merknader.

Sak 9 – 25 Godkjenning av referat fra forrige møte

Referatet fra forrige møte ble godkjent.

Sak 10 - 25 Kjønnforskjeller i sykefravær.

Inger Haukenes' presentasjon av data fra SSB for perioden 2002–2024 viser at kvinner har høyere sykefravær enn menn, og at dette forholdet har vært stabilt gjennom hele perioden. Denne trenden har vært tydelig siden kvinneandelen i norsk arbeidsliv økte betydelig på 1970- og 1980-tallet, da kvinners yrkesaktivitet økte mens menns deltakelse i arbeidslivet sank.

Ingers presentasjon omhandler variasjonen i kvinners legemeldte sykefravær gjennom ulike livsfaser, og påpeker at kvinners sykefravær er høyere enn menns i alle

aldersgrupper, spesielt for kvinner i alderen 30–39 år. Svangerskapsproblematikk forklarer noe, men ikke alt. I 2024 var sykefraværet 8,6 % for kvinner og 5,2 % for menn. Økningen i kvinners sykefravær i forhold til menns, slik det refereres i media, skyldes hovedsakelig at menns sykefravær har gått ned. Sosioøkonomiske risikofaktorer, som utdanningsnivå, er de viktigste forklaringene på sykefravær. Uføretrygd når en topp ved 50 års alder, og sykefraværet begynner allerede å øke i 40-årene. Kvinners yrkesdeltakelse (49 %) i høye stillingsandeler, kombinert med generøse offentlige kompensasjonsordninger ved sykefravær, er faktorer som forklarer kvinners sykefravær i Norge.

Presentasjonen stiller spørsmål ved hvorfor det legges så stor vekt på å sammenligne sykefravær mellom kjønnene, og søker å forstå problemet bedre for å legge til rette for en produktiv debatt om mulige løsninger. KLARs innlegg under Arendalsuka, «Kvinner midt i livet: Nøkkelen til et bærekraftig arbeidsliv?», skal sette søkelys på hvordan vi skal forstå data fra SSB og debattere løsninger. Kvinner har andre sykdommer enn menn, og disse sykdommene er ofte mer hyppige og alvorlige. Muskel- og skjelettlidelser samt lettere psykiske lidelser er de store gruppene som forklarer fravær.

Sak 11- 2025 Strategidokument for Driv

Styringsgruppen har etterlyst et strategidokument for Driv før sommeren. Vi vil presentere et utkast på møtet med Styret 13. juni. FSU har kommet med viktige innspill til det reviderte utkastet som ble lagt frem for dem.

Det er et ønske om å legge til et eget mål om økt politisk oppmerksomhet for å synliggjøre behovet for kompetanseløft for kvinnehelse til myndigheter og embetsverk. Det er også et ønske om å beskrive kommunehelsetjenesten mer spesifikt uten å legge for mye føringer på valg av sykdommer og ekskludere forskningssamarbeid. Det er ønske om å legge til et eget punkt i formidlingsstrategien (mål 4) om å inkludere minoritetsbefolkningen med hensyn til kultur, språk, sosioøkonomiske kjennetegn og spre kunnskap i samarbeid med frivillige organisasjoner som Sanitetskvinnene. Tiltakene for å nå disse målene som beskrives i strategien skal beskrives i en egen handlingsplan, og er neste steg i arbeidet.

Driv er i dag representert i nasjonale organ ved Eva Gerds, som er oppnevnt av Helse-Vest/UiB som representant til fagutvalget ved det Nasjonale senter for Kvinnehelseforskning. Det er viktig at Driv er på banen når Evas periode går ut i år, og melder sin interesse for representasjon av en forsker fra miljøet til å delta i fagutvalget ved Nasjonalt senter for kvinnehelseforskning, til Samarbeidsorganet.

Oppfølging:

- Strategidokumentet revideres etter innspill fra FSU og Styringsgruppen får den reviderte versjonen fremlagt til orientering på møtet 13. juni. Revidert strategidokument legges frem ved neste møte i FSU 2. september for vedtak.

Sak 12 – 25 Programkomiteens arbeid med Nasjonal konferanse om kvinnehelseforskning 5. november

Programkomiteen orienterer om arbeidet med agenda for konferansen, [Nasjonal konferanse om kvinnehelseforskning | Driv – Senter for kvinnehelseforskning | UiB](#)

Alle de fire fagsøylene presenteres på konferansen som skal fokusere på kvinnehelseforskning til et vitenskapelig publikum.

Forslag til slagord godkjennes av FSU: *Driv for kvinnehelse: Forskning som forandrer.*

Oppfølging:

- FSU medlemmene skal spre budskapet i sitt miljø om at forskere må registrere seg med abstract. Påmelding med abstract åpner på nettsidene 1. august.

Sak 13 – 25 Høring av NOU 2025:5 Kvinners arbeidshelse – Kunnskap og tiltak

Arbeids- og inkluderingsdepartementet har bedt universitetet om å komme med innspill til NOU 2025:5 *Kvinnens arbeidshelse – Kunnskap og tiltak*. Frist for innspill er **1. oktober 2025**, og relevante fagmiljøer kan levere sine bidrag via [regjeringens sider](#). Vi ønsker å avklare om partnerne skal levere individuelle høringssvar, eller om det er interesse for et felles svar fra Driv.

Oppfølging:

- Dersom Driv skal sende et felles svar må det iverksettes koordineringstiltak og en arbeidsgruppe. Vi ber om at dere melder tilbake til Nina om deltakelse innen **20. juni**.

Sak 14 – 25 Levende publikasjonsliste for kvinnehelseforskning (utsettes til neste møte)

I samarbeid med Caroline S. Armitage og Eli H. Seland ved bibliotekstjenesten UBBMED lages en dynamisk, digital publikasjonsliste med oppdatert informasjon om publikasjoner om kvinnehelseforskning ved Driv fra 2024 med søkestring «Women's

health research», https://rapport-dv.uhad.no/#/site/DUCT/views/DRIV_publicasjoner_2025-05/DBPUBLIST (UiB publikasjoner). Se også listen med personene (CRISTIN ID) med publikasjoner funnet ved søket etter kvinnehelseforskning: https://rapport-dv.uhad.no/#/site/DUCT/views/DRIV_publicasjoner_2025-05/Testagainstpeople?.iid=1

Arbeidet som pågå, legges frem for FSU som vi ber gi tilbakemelding på foretrukne søkestrenger og forskere i Cristin. Legges frem på neste møte.

Oppfølging:

- FSU gir innspill til oppbygging av den dynamiske publikasjonslisten: Søkestreng, personer, søkestart år.
- Listen blir publisert på Drivs nettsider.

Sak 15 - 25 Driv representert i fagtemagruppe for kvinnehelse i HUNT5 (2028-2030)

Inger Haukenes deltar i faggruppen på vegne av forskerne ved Driv, og ivaretar interessene til samtlige forskere i den neste befolkningsundersøkelsen, HUNT5, som starter opp i 2027. Kontaktperson ved HUNT5 er Eivind Ness-Jensen ved HUNT forskningssenter. Inger holder kontakten med forskere affiliert ved Driv for dialog og innspill som skal fremmes i faggruppen på vegne av Driv. Driv skal orientere om HUNT5 til forskere for å sikre seg at alle blir hørt. Inger orienterer om arbeidet i HUNT5 ved neste møte i FSU 2. september.

Inger har så langt blitt bedt av faggruppen ved HUNT5 om innspill på følgende:

- Hver fagtemagruppe er bedt om å svare på spørsmålet: *Hvorfor er HUNT5 viktig for klinisk praksis i mitt fagfelt?*
- Hvis dere kjenner til aktører utenom det offentlige som kan være aktuelle finansieringskilder for et HUNT5-prosjekt innen vårt fagfelt—enten fra industrien, samfunnsaktører eller privatpersoner—tar vi gjerne imot innspill.
- Gjerne gi beskjed dersom dere vet om andre som ønsker å bidra i gruppen, nasjonalt eller internasjonalt.

Oppfølging:

- Inger deltar i HUNT5 faggruppe på vegne av forskere affiliert ved Driv. For å sikre at alle forskere blir hørt i dette viktige arbeidet som sak utforme HUNT5, skal Driv sende en egen epost til forskere for å orientere om arbeidet som pågår og be dem om innspill til utvikling av befolkningsundersøkelsen. Inger oppdaterer FSU ved neste møte 2. september.

Sak 16 – 25 Informasjon om utlysninger relevant for kvinnehelseforskning

- **NFR:** [Utllysning av 104 millioner til helse-og omsorgsforskning i kommunene | Driv – Senter for kvinnehelseforskning | UiB](#) Søknadsfrist 24. september
- [NFR utlysning 2026: 90 millioner til satsing på kvinnehelseforskning | Driv – Senter for kvinnehelseforskning | UiB](#) Søk i februar 2026
- [NFR utlysning til arrangementsstøtte til kvinnehelseforskning | Driv – Senter for kvinnehelseforskning | UiB](#), løpende

Oppfølging:

- Forskningsrådgiverne fra de ulike partnerne må engasjeres for å stimulere til forskningssøknader. Medlemmene spiller inn navn på forskningsrådgivere fra kommunen, Haraldsplass, HVL, HB og UiB, til Nina **innen 20. juni**. Send også inn informasjon om hvilke forskningsgrupper som er aktuelle for disse utlysningene.

Sak 17 - 25 Orienteringssaker

- Posisjonsnotatet når frem i EU. Driv er kontaktet av Deutsche Stiftung Weltbevölkerung (DSW) en NGO med kontor i Brussel, publisert liknende [posisjonsnotat](#) i fjor, og tenketanken [CEPS \(Centre for European Policy Studies\)](#) med ønske om samarbeid.
- **Media City** og ressurser (Podcast og PodTV). Hvis noen ønsker å formidle forskning må de ta kontakt med Nina.
- **Seminarrekke ved Driv.** Forslag om populærfaglige webinarer for allmenheten to ganger i semesteret, kl. 17 - 18. Driv lager et program for høsten.
- Arendalsuka:
 - Eva Gerds deltar på arrangementet [Helse er ikke kjønnsnøytralt - kan e-helse bli det?](#) Mandag 11. august kl. 18:00 – 18:45 ved UiA- teltet.
 - KLAR arrangerer debatt om [Kvinner midt i livet: Nøkkelen til et bærekraftig arbeidsliv?](#) onsdag 13. 08, kl. 10:00 – 11:00 ved Bærekraftscenen.

Sak 18 – 25. Eventuelt

Ingen spesifikke saker ble tatt opp.

Neste møte i FSU er 2. september

